

ВИКОРИСТАННЯ ТРІ-СОЛУ В РАЦІОНАХ ЛАКТУЮЧИХ НОРОК

І.Ф. Різничук Д.П. Родченко

Одеський державний аграрний університет

З метою підвищення продуктивності та зменшення ризику захворювання лактуючих самок на лактаційне виснаження, покращення якості щенят та фізіологічного стану звірів, запропоновано використовувати антистресовий розчинний мульти-вітамінний і електролітний премікс з амінокислотами Трі-Сол.

Ключові слова: норка, лактація, годівля, раціон, група, Трі-Сол.

Вступ. Основним об'єктом кліткового хутрового виробництва на промисловій основі є норка. Від даного виду звірів одержують близько 98% хутра, яке виробляється в країні.

Повноцінна годівля є основою забезпечення стабільного обміну речовин і енергії в організмі норок, залежно від їх фізіологічного стану, дозволяє реалізувати генетично обумовлений рівень продуктивності звірів, надає визначального впливу на кількість і якість одержуваної продукції, збільшує строки господарського використання основного стада норок.

Метою проведення досліджень було експериментально обґрунтувати доцільність включення преміксу Трі-Сол до складу раціонів лактуючих самок норок.

Матеріал і методи досліджень. Для вирішення означеної мети та виконання поставлених завдань було проведено дослідження в умовах ТОВ «АГРО-ГОЛД» Тисменицького району, Івано-Франківської області на норках стандартної породи темно-коричневого внутрішньо породного типу, в період з 1 травня по 15 червня 2007 року.

Для проведення дослідів було відібрано 2 групи самок норок, по 25 у кожній із груп. Аналогічність груп під час проведення дослідів дотримувалась з урахуванням породи, типу, статі, віку та живої маси на 1 листопада.

Режим годівлі й утримання тварин були однаковими: годівля дворазова, утримання індивідуальне за загальноприйнятою технологією в шедах, напування досхочу. Для того щоб виключити вплив різного освітлення

кліток, групи піддослідних звірів розподіляли на дві рівні частини і розсаджували по обидві сторони шедів.

Дослідження з використання преміксу Три-Сол в раціонах лактуючих самок норок проведено за схемою, що зазначена в табл.1. Згідно із схемою експерименту звірам 1-контрольної групи згодовували основний раціон, збалансований за сучасними деталізованими нормами (1991). Звірі 2-дослідної групи додатково до основного раціону періодично одержували премікс Три-Сол за схемою: спочатку на протязі 3 днів після щеніння, потім 3 дні після 20 і 30 дня лактації (коли спостерігається виснаження звірів), та за

Таблиця 1

Схема дослідю

Групи звірів	Кількість, голів	Умови годівлі
1-контрольна	25	Основний раціон (ОР)
2-дослідна	25	ОР + Три-Сол

2 дні до і 3 дні після відлучення щенят.

Розчинний мультивітамінний і електролітний порошок з незамінними амінокислотами піддослідні звірі отримували у вигляді двох форм: в суміші із фаршем і з питною водою. Перед використанням премікс Три-Сол розчиняли з питною водою, з розрахунку 30 г на 15 літрів води (згідно рекомендацій компанії виробника).

Нормування годівлі норок проводили за вмістом обмінної енергії, перетравного протеїну, метіонін+цистину, триптофану, перетравного жиру та перетравних БЕР.

Поряд з цими показниками враховували рекомендоване співвідношення поживних речовин у раціонах норок, з розрахунку на 100 ккал обмінної енергії й відсоткове співвідношення (за калорійністю) груп кормів: м'ясо-рибна молочна, зернова, соковита, жир, дріжджі.

Нормування потреби м'ясоїдних хутрових звірів у мінеральних речовинах і вітамінах проводили відповідно до особливостей, що властиві специфіці годівлі даного виду тварин.

Корми, які входили до складу основного раціону згодовували у вигляді кормосуміші, з дотриманням усіх вимог підготовки кормів до згодовування. Приготування фаршу проводилось в кормоцеху звіроферми.

При проведенні дослідів враховуються такі показники продуктивності як плодючість самок, кількість щенят на момент відсаджування та середню живу масу гнізда при відсаджуванні (в 45 - денному віці).

Плодючість самок вираховувалася за кількістю народжених щенят (живих та мертвих). Зважування гнізда щенят проводили з точністю до 10 г.

Результати досліджень. За результатами проведених досліджень нами встановлено, що використання преміксу Три-Сол у раціонах лактуючих самок норок позитивно впливає на їхню молочну продуктивність, якість щенят та фізіологічний стан.

Так звірі 2-дослідної групи, які в зрівнянні з 1-контрольною групою, додатково до основного раціону періодично одержували премікс Три-Сол за схемою: спочатку на протязі 3 днів після щеніння, потім 3 дні після 20 і 30 дня лактації, та за 2 дні до і 3 дні після відлучення щенят, характеризувалися меншим відходом молодняку від народження до відсаджування (9 проти 14), більшою кількістю відсаджених щенят (139 проти 128), виходом щенят на основну самку (5,56 проти 5,12), вищою живою масою гнізда на період відсаджування (1880 г проти 1620 г), (табл.2).

Таблиця 2

Відтворна продуктивність самок та якість щенят

Показники	Групи звірів	
	1-контрольна	2-дослідна
Кількість самок на початок дослідів, голів	25	25
Розродилось самок, голів	25	25
Народилось живих щенят – всього	142	148
У т.ч.: на основну самку	5,67	5,90
Відхід щенят від народження до відсаджування, голів	14	9
Відсаджено щенят, голів	128	139
Відсаджено щенят на основну самку, голів	5,12	5,56
Жива маса гнізда на період відсаджування, г	1620+-55,1	1880+-44,5

Також необхідно зазначити, що самки 2-дослідної групи, у порівнянні з 1-контрольною групою, були менш виснаженими, і відповідно краще вгодованими.

Схема використання преміксу Три-Сол обґрунтована наступними стрес факторами і підвищенням імунітету звірів:

1. В перші дні після щеніння у самок може спостерігатись як нестача, так і надмірне молоко виділення, спричинене недостатньою чи надмірною вгодованістю.

При підозрі, що у самки мало молока, треба вжити заходів до посилення молока виділення – збільшити у даванці кількість молока та овочів.

У надмірно вгодованих норок молоковіддача або не настає, або молоко зникає на 3...5 день після щеніння. Самка в якій молоковіддача припинилась, поїдає або заминає щенят, якщо їх своєчасно не підкласти до інших самок. У такому випадку слід скоротити кількість корму і цілком вилучити на кілька днів з раціону молоко. При зайвій кількості молока самка втрачає апетит, залишає частину корму не спожитою.

Крім цього, в цей період спостерігається стрес звірів, зумовлений оглядом приплоду.

2. Годівля самок у другій половині лактації уже не забезпечує збільшену потребу їх у поживних речовинах, і для утворення молока витрачаються резерви із тіла. Швидко підростаючий молодняк вимагає для свого розвитку великої кількості поживних речовин, значну частину яких він одержує з молоком матері.

Молоко хутрових звірів характеризується надзвичайно високою жирністю і великим вмістом білка і мінеральних речовин.

В цей період, за умови неповноцінної годівлі, недостатнього вмісту молокогінних кормів (печінка, дріжджі, молоко, тваринний жир, олія, фосфати), дуже часто спостерігається лактаційне виснаження звірів. Самки перестають їсти, швидко слабіють. Волосяний покрив у них скуйовджений, відсутній блиск.

Лактаційне виснаження характеризується прогресуючою слабкістю і втратою самками материнських властивостей. На цьому фоні особливо часто лактаційне виснаження спостерігається в багатоплідних (5 і більше щенят в гнізді) норок.

З метою профілактики лактаційного виснаження в раціон включають печінку, дріжджі, молоко, кількість кухонної солі доводять до 0,5 % від маси корму (0,5...1,0 г за 1 самку). Забезпечують безперебійне постачання водою. Під час годівлі перекривають лаз в будиночок і слідкують за тим, щоб самка спожила корм.

Від багатоплідних самок частину щенят або все гніздо відсаджують на 33...35-й день після щеніння.

3. Стрес у звірів може бути викликаний також у період відсаджуванням молодняку. Для попередження відсаджувального стресу запропоновано згодовувати премікс Три-Сол за **2** дні до і **3** дні після відлучення щенят.

Економічні розрахунки, які проведені за результатами науково-господарського дослідження засвідчили, що включення до складу раціонів лактуючих самок норок преміксу Три-Сол економічно обґрунтовано (табл. 3), оскільки збільшується вихід щенят на момент відсаджування, підвищується вартість всього поголів'я відсадженого молодняку (6950 грн. проти 6400 грн.).

Таблиця 3

Економічна ефективність розробки

Показники	Групи звірів	
	1-контрольна	2-дослідна
Кількість самок на початок дослідження, голів	25	25
Народилось живих щенят – всього	142	148
Відсаджено щенят, голів	128	139
Вартість 1 голови відсадженого молодняку, грн	50,0	50,0
Вартість всього поголів'я відсадженого молодняку, грн	6400	6950
Вартість 1 кг преміксу Три-Сол, грн.	-	76,8
Витрати преміксу Три-Сол, кг	-	0,60
Витрати преміксу Три-Сол на суму, грн.	-	46,1
Умовний прибуток, всього	-	503,9
У. т.ч.: на 1 голову відсадженого молодняку, грн.	-	3,63

Умовний прибуток від використання преміксу Три-Сол на 1 голову відсадженого молодняку норок становить 3,63 грн.

Відомо, що чим вищим є вихід молодняку, тим нижча при інших рівних умовах собівартість його вирощування, оскільки корми, що витрачаються на утримання всього основного стада, розкладаються на кожне щеня, зменшуються й інші статті витрат.

Висновки:

1. За результатами проведених досліджень нами встановлено, що використання преміксу Три-Сол у раціонах лактуючих самок норок позитивно впливає на їхню молочну продуктивність, якість щенят та фізіологічний стан.

2. Економічні розрахунки, які проведені за результатами науково-господарського дослідження, засвідчили, що включення до складу раціонів лактуючих самок норок преміксу Три-Сол економічно обґрунтовано -

збільшується вихід щенят на момент відсаджування, підвищується вартість всього поголів'я відсадженого молодняку (6950 грн. проти 6400 грн.).

Література

1. Балакирев Н.А. Основы норководства: Монография – М.: Высшая школа, 2001. – 287 с.
2. Деталізовані норми годівлі сільськогосподарських тварин. Довідник / За ред. М.Т. Ноздріна. – К.: Урожай, 1991. – 344 с.
3. Різничук І.Ф. Удосконалення нормованої годівлі хутрових звірів // Тваринництво України. - 2003.- №10. - С. 28-30.

И.Ф. Ризничук Д.П. Родченко. Использование Три-Сола в рационах лактирующих норок.

С целью увеличения продуктивности и снижения риска заболеваний лактирующих самок на лактационное истощение, улучшение качества щенков и физиологического состояния зверей, предложено использовать антистрессовый растворимый мультивитаминный и электролитный премикс с аминокислотами Три-Сол.

Ключевые слова: норка, лактация, кормление, рацион, группа, Три-Сол.

I.F. Riznychuk D.P. Rodchenko . Use Tri-sol in diets a lactation females a mink.

For the purpose of increase in efficiency and decrease in risk of diseases a lactation females on a lactation an exhaustion, improvement of quality of puppies and a physiological condition of animals, it is offered to use ant stressful soluble multi-vitamin and electrolyte powder with amino acids Tri-sol.

Key words: a mink, a lactation, feeding, a diet, the group, Tri-sol.